

Observera att denna konsoliderade version är en sammanställning, och att den tryckta författningen är den officiellt giltiga. En konsoliderad version är en fulltextversion där alla ändringar har införts i grundförfattningen.

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Finansinspektionen, Sverige, www.fi.se
ISSN 1102-7460

FFFS 2015:12

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag;

Konsoliderad elektronisk utgåva

Senast uppdaterad: 2017-09-11 (gäller från 2017-10-01)
Observera att endast den tryckta utgåvan gäller vid rättstillämpning

Beslutade:	2015-11-25
Ikraftträdande:	2016-01-01
Celex:	Vid utfärdandet 31991L074
Ändringar:	FFFS 2016:13 och FFFS 2017:17

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd gäller för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043), om inget annat följer av femte stycket.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 7 och 8 kap. gäller för sådana finansiella holdingföretag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska tillämpa 7 kap. samma lag, när de upprättar koncernredovisning.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. och 6 kap. gäller för sådana filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsredovisning enligt 6 kap. 3 a § bokföringslagen (1999:1078). Reglerna i 2–4 kap. gäller för filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsbokslut enligt 6 kap. 3 b § bokföringslagen.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. tillämpas även på årsbokslut som upprättas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 2 kap. 8 § bokföringslagen och tillämpas på motsvarande sätt som anges i den paragrafen.

Dessa föreskrifter och allmänna råd ska inte tillämpas av sådana ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som har dispens enligt 1 kap. 1 § tredje stycket lagen om årsredovisning i försäkringsföretag för att tillämpa förenklade årsredovisningsregler. Detta gäller om inte annat följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. (FFFS 2017:17)

Dessa föreskrifter och allmänna råd ska inte tillämpas av sådana specialföretag som avses i 1 kap. 12 § 11 försäkringsrörelselagen.

Allmänna råd

Tillägget i fjärde stycket innebär att dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas på motsvarande sätt som för en filial. Varje skadeförsäkringsföretag som driver verksamhet genom en generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till ett annat skadeförsäkringsföretag som driver verksamhet genom samma generalrepresentation. Se 4 kap. 8 § bokföringslagen. (FFFS 2017:17)

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *direktförsäkringsföretag*: sådana försäkringsföretag som uteslutande eller huvudsakligen driver direkt försäkringsrörelse,

2. *försäkringsavtal*: försäkringsavtal enligt definitionen i godkända internationella redovisningsstandarder, traditionella livförsäkringsavtal och andra avtal om försäkring som får redovisas som försäkringsavtal enligt internationella redovisningsstandarder, jämför IFRS 4 Försäkringsavtal,

3. *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, försäkringsföreningar, finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning, samt filialer och verksamheter som drivs från fasta driftsställen av generalagenter eller generalrepresentationer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges,

4. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),

5. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), tolkningar från Standing Interpretations Committee (SIC) och tolkningar från IFRS Interpretations Committee (IFRIC Interpretations),

6. *investeringsavtal*: sådana avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument,

7. *noterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen,

8. *onoterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som inte är noterade försäkringsföretag, och

9. *tjänstepensionsförsäkring*: livförsäkring som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodisk utbetalning) är beroende av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkring som meddelas som tillägg till sådana livförsäkringar. (FFFS 2017:17)

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal har endast betydelse för redovisningen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd. Definitionen kan alltså inte direkt läggas till grund för tillsynsrapportering eller tillämpning av rörelseregler enligt andra föreskrifter och allmänna råd.

De försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen är företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen**Tillämpning av internationella redovisningsstandarder***Allmänna råd*

1. Alla försäkringsföretag bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning, eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

För följande standarder lämnas detta förtydligande:

IAS 33 Resultat per aktie. Standarden behöver endast tillämpas av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde.

IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 4 Försäkringsavtal. Ett försäkringsföretag som utnyttjar det tidsbegränsade undantaget i IFRS 4 från tillämpningen av IFRS 9 bör under den perioden, i stället för vad som anges om IFRS 9 i dessa föreskrifter och allmänna råd och i RFR 2 Redovisning för juridiska personer, tillämpa motsvarande bestämmelser i IAS 39. Det tidsbegränsade undantaget medges enligt punkterna 20A–20K i IFRS 4.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända standarder, lag eller annan författning, eller dessa föreskrifter och allmänna råd. (*FFFS 2017:17*)

2. Alla försäkringsföretag bör tillämpa rekommendationen RFR 2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering, om inte annat följer av lag, annan författning eller av dessa föreskrifter och allmänna råd.

Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) bör tillämpas på samma sätt som RFR 2, om inte annat följer av lag, annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd. (*FFFS 2017:17*)

3. Utöver vad som följer av 2 tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag:

a) Företag redovisas inte som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas. Se 1 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel, men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag, bör det förstnämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild. Se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. I så fall bör det andra företaget ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas. (FFFS 2017:17)

b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning. Se 3 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 10 a och 10 b §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i en not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden. (FFFS 2017:17)

c) Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risk ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag alltid värderas till verkligt värde. Se 4 kap. 2 § samma lag. (FFFS 2017:17)

d) Förutbetalda anskaffningskostnader för avtal om försäkring ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag under vissa förutsättningar tas upp som en tillgång. Se 4 kap. 8 § samma lag. (FFFS 2017:17)

e) Nedskrivningar som gjorts innan lagen om årsredovisning i försäkringsföretag trädde i kraft får inte återföras. Se punkt 5 i övergångsbestämmelserna vid införande av årsredovisningslagen. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not. (FFFS 2016:13)

f) IFRS 8 Rörelsesegment, behöver inte tillämpas i årsredovisningen, oavsett om företaget uppräftar en koncernredovisning eller inte. För försäkringsföretag vars rörelse omfattar flera försäkringsgrenar finns i stället regler om resultatanalys i 2 kap. 1 § och 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag samt 6 kap. 3 § dessa föreskrifter och allmänna råd. (FFFS 2017:17)

g) Upplysningar om väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget står för ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt 6 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Dessa upplysningar omfattar även de upplysningar som bör lämnas enligt IFRS 4 om karaktären och omfattningen av de risker som härrör från försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska dessa upplysningar lämnas i en not. Upplysningarna får lämnas i förvaltningsberättelsen om en notupplysning lämnas med en hänvisning till den plats där dessa uppgifter lämnas.

h) Upplysningar om eget kapital enligt 3 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte lämnas i en not till den del informationen ingår i en rapport över förändring i eget kapital eller i en rapport som specificerar övrigt totalresultat, om en notupplysning lämnas med hänvisning till rapporten. (FFFS 2016:13)

4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder, rekommendationen RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) med följande anpassningar. (FFFS 2017:17)

a) Avistaköp och avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen även om det inte krävs enligt lag. När det gäller transaktioner på den svenska marknaden innebär avistaköp och avistaförsäljning avtal med leverans inom två bankdagar på penning- och obligationsmarknaden, aktiemarknaden, råvarumarknaden samt valutamarknaden. (FFFS 2016:13)

b) Sådana Placeringsstillgångar (C) som inte är finansiella instrument får ett försäkringsföretag omvärdera till verkligt värde med stöd av särskilda bestämmelser i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Byggnader och Mark (C.1) kan därför värderas till verkligt värde, om samtliga tillgångar i posten värderas på samma sätt. Se 4 kap. 5 § samma lag. Rörelsefastigheter får till skillnad från det som anges i internationella redovisningsstandarder redovisas och värderas på samma sätt som förvaltningsfastigheter. Om undantaget utnyttjas bör upplysningarna om en alternativ värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 4 kap. 7 § samma lag lämnas uppdelade på rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter. (FFFS 2017:17)

c) Vad som anges om balanserade vinstmedel i internationella redovisningsstandarder eller i rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering bör i stället avse Konsolideringsfond i livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst, se 3 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2016:13)

d) Innehav för handel enligt IFRS 9 Finansiella instrument, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen. (FFFS 2017:17)

e) Ett försäkringsföretag bör inte tillämpa punkt 2 om IFRS 9 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer. (FFFS 2017:17)

f) Försäkringsföretag får tillämpa lättnadsreglerna i IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas i den utsträckning det är förenligt med punkt 1 om IFRS 1 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer. (FFFS 2017:17)

g) Även försäkringsföretag som tillämpar undantaget från IAS 19 Ersättning till anställda i RFR 2 Redovisning för juridiska personer, och som redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt där angivna principer, får redovisa rättedelen av årets pensionskostnad som driftskostnad enligt 3 kap. 5 §.

Oavsett vad som följer av godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2, behöver inte IAS 19 eller punkt 1 om IAS 19 i RFR 2 tillämpas på försäkringsföretags avtal om försäkring som gäller ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda, jämför IFRS 4 punkt 4 b, IFRS 7 punkt 3 b, IAS 32 punkt 4 b och IFRS 9 punkt 2.1.c. Om undantaget utnyttjas redovisas avtalen i stället enligt reglerna om försäkringsavtal eller, i förekommande fall, investerings- eller servicekontrakt. (FFFS 2017:17)

h) Ett försäkringsföretag bör inte tillämpa punkt 1 om IAS 32 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer om klassificering av ett finansiellt

instrument såsom skuld respektive eget kapital. I stället bör 3 b tillämpas. (FFFS 2017:17)

5. För ett onoterat försäkringsföretag, vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1 000 prisbasbelopp enligt 2 kap. 7 § socialförsäkringsbalken (2010:110) gäller följande: (FFFS 2017:17)

a) Företaget behöver inte upprätta en kassaflödesanalys, jämför IAS 1 Utformning av finansiella rapporter. (FFFS 2016:13)

b) Företaget behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder:

- IFRS 4 Försäkringsavtal,
- IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar,
- IFRS 13 Värdering till verkligt värde,
- IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, i den del som avser upplysningar om kapital, och
- IAS 40 Förvaltningsfastigheter, med det tillägg som framgår av punkt 3 avseende IAS 40 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Reglerna i första stycket bör inte tillämpas om försäkringsföretaget

- upprättar en koncernredovisning eller omfattas av en sådan,
- har en internationell anknytning, eller
- är ett livförsäkringsföretag som driver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar.

Företaget bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange om det har tillämpat dessa regler.

I andra stycket betyder *en internationell anknytning* att företaget

- driver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands,
- ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag (ett försäkringsföretag, kreditinstitut eller värdepappersbolag), eller
- har en sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som drivs från fasta driftställen av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 2 kap. 8 § bokföringslagen (1999:1078).

Oavsett första stycket behöver inte filialer till ett utländskt företag lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Undantaget i femte stycket får även tillämpas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som drivs från fasta driftställen av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 2 kap. 8 § bokföringslagen. (FFFS 2017:17)

Repor och andra återköpstransaktioner

1 § Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar (exempelvis växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper), dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett

bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avistaledet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avistaledet av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall också fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen ska redovisas som skuld. Den mottagande parten ska inte ta upp tillgångarna i sin balansräkning utan redovisa den erlagda köpeskillingen som en fordran på den överförande parten.

Om den mottagande parten har rätt, men inte skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas. Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. Valutaterminstransaktioner.
2. Optionsinstrument.
3. Transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna.
4. Andra liknande transaktioner.

Vid en äkta återköpstransaktion ska den överförande parten lämna upplysningar om överförda tillgångar i en not. Vid en oäkta återköpstransaktion ska den överförande parten lämna upplysningar om det lösenpris som överenskommits för ett eventuellt återköp. Upplysningarna ska lämnas i samband med övriga upplysningar som ska anges enligt 5 kap. 2 § 3 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om återköpstransaktioner. (*FFFS 2016:13*)

Allmänna råd

En avgränsning görs i femte stycket för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal, gäller reglerna också för ett sådant återköpsavtal.

Övertagna försäkringsbestånd

2 § Om ett försäkringsföretag under räkenskapsåret har tagit över försäkringstekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag, enligt bestämmelserna i 14 kap. 1–17 §§ försäkringsrörelselagen, ska beståndsoverlåtelsen redovisas över balansräkningen.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Balansräkningen ska upprättas enligt balansräkningsschemat i *bilaga 1*. Utöver vad som följer av bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkrings-

företag, ska försäkringsföretag infoga posterna C.III.6a Derivat (positivt värde) och HH.IV.a Derivat (negativt värde), om det inte är lämpligt att redovisa derivaten under någon annan post.

En försäkringsförening som har tillskjutet verksamhetskapital enligt 13 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska infoga posten AA.I.a Verksamhetskapital, se 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 4 § årsredovisningslagen.

Ett ömsesidigt försäkringsbolag och en försäkringsförening som har tillskjutna förlagsinsatser enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska infoga posten AA.I.b Förlagsinsatser, jfr 12 kap. 23 § samt 13 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Ett försäkringsföretag som ger ut kapitalandelslån och vinstandelslån som klassificeras som eget kapital ska infoga posten AA.V.a Kapitalandelslån och vinstandelslån. Ett försäkringsföretag som ger ut kapitalandelslån och vinstandelslån som klassificeras som skulder ska infoga posten HH.IV.b Kapitalandelslån och vinstandelslån.

Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 3*.

Resultaträkningen

2 § Resultaträkningen ska upprättas enligt resultaträknings-schemat i *bilaga 2* och innehålla, utöver vad som följer av *bilaga 2* till lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, även följande poster i teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse:

- 6.b. aa.i. / 6.b. bb.i. Före avgiven återförsäkring, och
- 6.b. aa.ii. / 6.b. bb.ii. Återförsäkrares andel (–).

Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 4*.

Allmänna råd

Parenteser med orden ”efter avgiven återförsäkring” får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Resultaträkningen delas in i en teknisk redovisning, uppdelad mellan skadeförsäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse, samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser någon av rörelserna eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna kommenteras särskilt i *bilaga 4*.

Redovisning av kapitalavkastning

3 § Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som hänger samman med skadeförsäkringsrörelse redovisas i den icke-tekniska redovisningen. En rimlig avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden förs därefter över till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Det överförda beloppet särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionell livförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastningen i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen.

Ett livförsäkringsföretag som får dela ut vinst ska redovisa kapitalavkastning som är hänförlig till placeringstillgångar relaterade till ägarna i den icke-tekniska redovisningen. Det överförda beloppet särredovisas under posterna II.12 och III.4.

För fondförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastning på sådana placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen, medan kapitalavkastning på placeringstillgångar för egen räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skadeförsäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse där den är intjänad.

Allmänna råd

Enligt första stycket förs avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden över till den tekniska redovisningen. Normalt kan ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f.e.r. vara en tillräcklig approximation av dessa flöden, efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av exempelvis premiefordringar.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

4 § Om det vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrares andel därav, kvarstår förpliktelser i utländsk valuta som också ingick i den ingående balansen, ska denna del av den ingående balansen räknas om till balansdagens kurs. Valutakursvinsten eller valutakursförlusten vid sådan omräkning ska redovisas som kapitalavkastning.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader ska funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med *driftskostnader* avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:

a) anskaffning

Driftskostnader för anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal och investeringsavtal tas upp under posten Anskaffningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

b) skadereglering

Driftskostnader för skadereglering tas upp under resultatposten I.4.a/II.5.a Utbetalda försäkringsersättningar.

c) *administration*

Driftskostnader för gemensam administration tas upp under posten Administrationskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

d) *finansförvaltning*

Driftskostnader för finansförvaltningen tas upp under posten Kapitalförvaltningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten II.9/III.5.a Kapitalavkastning, kostnader.

e) *fastighetsförvaltning*

Driftskostnader för fastighetsförvaltningen tas upp under resultatposten Kapitalavkastning, kostnader II.9/III.5.a.

Pensionsförpliktelser till anställda

6 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskilda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Försäkringsföretag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskilda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra styckena gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

4 kap. Värderingsregler

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark

1 §¹ När nettoförsäljningsvärde och verkligt värde ska bestämmas för fastigheter, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbud försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska åtminstone fastställas årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman och med erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska den metod eller den kombination av metoder väljas som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Allmänna råd

Värdering får utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen måste ha tillräcklig teoretisk och

¹ Artikel 49 i direktiv 91/674/EEG.

praktisk kunskap om hur värderingen utförs samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger också den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal

2 § Direktförsäkringsföretag ska periodisera premier som hänför sig till försäkringsavtal avseende återförsäkring av skadeförsäkring, så att premierna intäkts- eller kostnadsförs över avtalstiden i förhållande till det försäkringsskydd som hänför sig till perioden.

Allmänna råd

Definitionerna av direktförsäkringsföretag och försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

3 § Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska tas upp till belopp som motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska skrivas ned till återvinningsvärdet, om ett direktförsäkringsföretags redovisade värden enligt ett avtal

om avgiven återförsäkring av skadeförsäkring väsentligt överstiger summan av förväntade framtida inbetalningar (+), utbetalningar (-) och marknadsmässig återförsäkringspremie (+) för framtida återförsäkringsskydd (återvinningsvärdet [+/-]). Om återvinningsvärdet är negativt och inte kan beaktas genom en nedskrivning, ska beloppet redovisas som en ökning av posten Skulder avseende återförsäkring (HH.II). Nedskrivningen eller skuldökningen ska belasta periodens resultat.

Återvinningsvärdet ska beräknas enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod. Betalningar ska diskonteras endast om återförsäkrarens ansvar avser försäkringstekniska avsättningar som diskonteras.

Nedskrivningen eller skuldökningen ska återföras när det skett en väsentlig förändring i de antaganden som ledde fram till beslutet om nedskrivning eller skuldföring. En återföring får inte medföra att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats i balansräkningen om försäkringsföretaget inte gjort någon nedskrivning eller skuldföring. Återföringen ska redovisas som en intäkt i resultaträkningen.

Vid tillämpningen av andra–fjärde styckena ska återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas tillsammans.

Allmänna råd

Definitionen av återförsäkringsavtal finns i internationella redovisningsstandarder, jfr bilaga A i IFRS 4 Försäkringsavtal.

Andra stycket är också tillämpligt när värdet av ett återförsäkringsavtal har redovisats som en skuld i balansräkningen. När ett negativt återvinningsvärde väsentligt överstiger den redovisade skulden, redovisas således en skuldökning.

Med marknadsmässig återförsäkringspremie menas den premie som med hänsyn till förhållandena när återförsäkringsavtalet ingicks skulle ha bestämts mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Premien avser överföring av försäkringsrisk samt täckande av återförsäkrarens omkostnader och vinstmarginal.

När försäkringsföretaget bedömer om beräkningarna görs enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod bör det beakta tillämpningen vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt 6–15 §§. Vid en diskontering av framtida betalningar bör försäkringsföretaget använda de ränteantaganden som anges i 13 § om diskonteringsränta.

Av paragrafen följer att återförsäkringsavtal som huvudregel värderas var för sig. Sådana återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas dock kollektivt enligt femte stycket. Det bör anses att ett sådant samband finns, om avtalen på ett naturligt sätt kan betraktas som en enhet därför att de avser återförsäkring av en och samma försäkringsrisk.

Anskaffningskostnader

4 § När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal gäller följande.

Med anskaffningskostnader menas sådana driftskostnader enligt 10 § i bilaga 4, (a Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, ska inte medräknas.

Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna.

Försäkringsföretag som driver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, ska täckas. Planens förutsättningar ska prövas årligen. Om inte något annat följer av andra och tredje styckena ska aktiveringen av anskaffningskostnader grundas på den gällande planen. (FFFS 2017:17)

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader som kan aktiveras är

- provisioner till säljare och försäkringsförmedlare,
- kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
- löner och andra kostnader för säljare,
- kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, och
- kostnader för så kallad underwriting.

Ett försäkringsföretag bör även aktivera anskaffningskostnader som är relaterade till investeringsavtal, jämför 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Utgifter för it-system för nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Under vilka förutsättningar sådana utgifter får tas upp som en immateriell tillgång behandlas i internationella redovisningsstandarder, jämför IAS 38 Immateriella tillgångar. (FFFS 2017:17)

5 §² När ett försäkringsföretag bestämmer avskrivningsplanen för förutbetalda anskaffningskostnader som aktiverats gäller följande.

Avskrivningsplanen ska ta hänsyn till förväntade annulleringar.

I försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

I försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras enligt en plan som upprättas i enlighet med 4 §.

Försäkringsföretaget ska iaktta rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras och hur lång avskrivningstiden ska vara.

Om förutsättningarna för att få redovisa anskaffningskostnader som tillgång inte längre är uppfyllda, ska beloppet skrivas ned.

² Artikel 54 i direktiv 91/674/EEG.

Anskaffningskostnader kan fördelas på grupper av försäkringsavtal under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som till teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkringsrörelse bör den planenliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

Försäkringstekniska avsättningar

Allmänt

6 §³ För försäkringsavtal ska försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, och bestämmelserna i 7–15 §§.

Avvikelse från första stycket får göras för att beräkna livförsäkringsavsättningar enligt 7 § och vid diskontering av framtida betalningar avseende avsättning för oreglerade skador enligt 13 § om

- a) det är förenligt med 4 kap. 9 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag,
- b) avvikelsen ger en redovisning som är mer relevant men inte mindre tillförlitlig eller som är mer tillförlitlig men inte mindre relevant, samt
- c) upplysningar lämnas i not om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelsen och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar ska utföras av en aktuarie eller annan specialist med tillräckliga aktuariella kunskaper på grundval av erkända försäkringsmatematiska metoder.

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § framgår vad som redovisas som försäkringsavtal.

I fråga om vad som är en mer relevant och tillförlitlig redovisning än den som tidigare tillämpats finns vägledning i internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4.

Andra stycket tillämpas bland annat på ränta för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Företag som avser att tillämpa undantaget i andra stycket bör så snart det kan ske lämna in en skriftlig redogörelse till Finansinspektionen med sådana upplysningar som anges i andra stycket c.

Andra belopp än de som anges i 17 och 18 §§ i bilaga 4, som kan komma att gottskrivas som återbäring och som inte följer av avtal om försäkring, bör redovisas som eget kapital till dess bolagsstämman fastställt storleken.

---

³ Artikel 59 i direktiv 91/674/EEG.

Beloppet bör då omföras från eget kapital till villkorad eller garanterad återbäring.

Livförsäkring

Beräkning av livförsäkringsavsättning

7 §⁴ Livförsäkringsavsättningen (post DD.2) för direkt försäkring ska beräknas så att den alltid motsvarar summan av avsättningarna för varje livförsäkringsavtal beräknad enligt tredje stycket. Det tillägg som behövs för att täcka alla förluster på grund av att försäkringarna upphör i förtid, ska ingå i avsättningen.

En annan försäkringsmatematisk vedertagen beräkningsmetod för kollektiv beräkning av avsättningarna får användas, om den ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring.

Livförsäkringsavsättningen för ett livförsäkringsavtal om direkt försäkring, utgörs av skillnaden mellan det förväntade kapitalvärdet av företagets framtida utgifter för försäkringsavtalet och det förväntade kapitalvärdet av de premier som företaget ytterligare kan ha att ta ut för försäkringsavtalet (prospektiv beräkningsmetod).

En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod får användas, om avsättningen beräknad enligt en sådan metod inte blir lägre än om en prospektiv beräkningsmetod hade använts, eller om den metoden inte är möjlig att tillämpa för försäkringsavtalet.

Allmänna råd

Livförsäkringsavsättningarna bör motsvara företagets ansvar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader, inklusive sådan återbäring som är garanterad i nominella eller reala belopp (garanterad återbäring) under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i livförsäkringsrörelse.

Beräkningen av livförsäkringsavsättningarna bör grundas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftkostnader som var för sig är betryggande. I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring bör dessa antaganden göras på ett aktsamt sätt.

8 §⁵ Till den del livförsäkringsavsättningen (post DD.2) avser försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar ska den beräknas enligt så kallad ozillmerad metod. En zillmerad metod får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden sätts till 0. Särskilda bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader finns i 4 och 5 §§.

Oreglerade skador i livförsäkringsföretag

9 § Livförsäkringsföretag som har försäkringstekniska avsättningar avseende oreglerade skador på grund av sin verksamhet ska beräkna dessa enligt 13 §.

⁴ Artikel 27 i direktiv 91/674/EEG.

⁵ Artikel 59 i direktiv 91/674/EEG.

Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

10 § Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder. Till de delar som villkoren är kopplade till aktuariella och övriga risker ska värderingen göras konsistent med bolagets värderingsprinciper vid redovisning av sådana riskers inverkan på resultat och ställning.

Skulder enligt avtal om försäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder, även om avtalet redovisas som ett finansiellt instrument.

Skadeförsäkring*Allmänt*

11 § Bestämmelserna om posten ”Ej intjänade premier och kvardröjande risker” (DD.1) ska inte gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats enligt försäkringsteknisk metod med betryggande antaganden, exempelvis brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om posten ”Oreglerade skador” (DD.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker

12 §⁶ För försäkringar med terminsbetald premie ska vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier också medräknas ansvarighet för sådana terminer av den återstående löptiden som ligger efter balansdagen.

Förutbetalda anskaffningskostnader får inte dras av från avsättningen för ej intjänade premier.

För försäkringar med flerårsbetald premie ska avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av dels försäkringsföretagets ansvarighet för löpande avtal, dels det förväntade utbetalningsmönstret. Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av den ej intjänade andelen av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *en bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt *en bloc- eller pauschalmetod*. Den sistnämnda metoden, som innebär att den ej intjänade premien uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om det är nödvändigt.

Om försäkringsföretaget bedömer att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig, ska en avsättning göras för kvardröjande risker.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalets ersättningskrav och kostnader inte kommer att täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

---

⁶ Artikel 56, 57 och 58 i direktiv 91/674/EEG.

Avsättningen för ej intjänade premier får redovisas sammantaget för försäkringsföretagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar menas försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar. Försäkringsföretaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på försäkringsföretagets erfarenhet men också ta hänsyn till såväl den observerade som den prognostiserade utvecklingen av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med hjälp av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador

13 §⁷ De försäkringstekniska avsättningarna för oreglerade skador ska uppgå till försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som inträffat före räkenskapsårets utgång, oavsett om dessa krav har anmälts eller inte, med avdrag för de belopp som företaget redan har betalat ut med anledning av ersättningskrav.

I beloppet för oreglerade skador ska försäkringsföretaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade, men vid balansdagen ännu inte slutreglerade, skador och återbäring som förfallit till betalning.

Avsättning för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR), ska baseras på försäkringsföretagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Om ett försäkringsföretag tillämpar statistiska metoder för att beräkna avsättningen för oreglerade skador, ska det fortlöpande pröva tillförlitligheten i de tillämpade metoderna.

I sådan verksamhet där en skada kan komma att slutregleras först avsevärd tid efter det att den inträffade, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, ska försäkringsföretaget ta den hänsyn som krävs till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras när avsättningen för oreglerade skador beräknas för en grupp av skador:

a) Diskonteringen ska göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation.

---

⁷ Artikel 60 i direktiv 91/674/EEG.

- b) Den förväntade genomsnittliga återstående tiden till skadeutbetalning ska vara minst fyra år för den berörda gruppen av skador.
- c) Diskonteringen ska följa erkänd aktuariell praxis och planerade förändringar av den tillämpade modellen ska förhandsanmälas till Finansinspektionen.
- d) Hänsyn ska tas till alla faktorer som kan förväntas medföra att kostnaderna för gruppen av skador ökar i framtiden.
- e) Försäkringsföretaget ska ha tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp.
- f) Antagandet om diskonteringsränta ska vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen.
- g) Antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f, beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen.
- h) Försäkringsföretaget ska i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador. Beloppet ska delas upp på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts. Vidare ska dessa metoder specificeras när det gäller antaganden om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för att bestämma skadeavvecklingstidens längd.

Begränsningarna i sjätte stycket f och g gäller inte för oreglerade skador hänförliga till tjänstepensionsförsäkring eller försäkring som värderas enligt reglerna om livförsäkringsavsättning; till exempel skadelivräntor och sjukräntor.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realränteantagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realränteantagande, bör också ett antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Om försäkringsföretaget utnyttjar ett realränteantagande, bör också förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation beskrivas.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, dvs. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador bör försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse värdera pant i fastighet och bostad eller annan säkerhet till nettoförsäljningsvärdet. Nettoförsäljningsvärde för fastighet framgår av 4 kap. 1 §.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

14 § Avsättningarna för mottagen återförsäkring får bedömas med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden som angår återförsäkringen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör bedöma om uppgifter per balansdagen från cedenten är tillräckliga, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga. Det gäller uppgifter om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring. En högre avsättning kan vara motiverad om försäkringsföretaget inte känner till eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid beräkningen av sina avsättningar.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans

15 § Vid koassurans (samförsäkring) mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i artikel 190 i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), ska avsättningen för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsföretags andel uppgå till minst den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande samförsäkraren.

Säkerhetsreserv

16 § Regler om förutsättningar för att göra avsättning till och upplösningar av säkerhetsreserven för skadeförsäkringsföretag är intagna i särskilda föreskrifter.

5 kap. Noter m.m.**Balansräkningen***Byggnader och mark*

1 § För posten ”Byggnader och mark” (C.I) ska upplysningar lämnas om redovisat värde för rörelsefastigheter och deras andel av redovisat värde för samtliga fastigheter.

Allmänna råd

I paragrafen preciseras kravet på upplysningar enligt 5 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om hur stor andel av fastigheter som används i den egna verksamheten.

Rörelsefastigheter definieras i IAS 40 Förvaltningsfastigheter.

Placeringsstillgångar för villkorad återbäring

2 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt placeringsrisk för ”Tillgångar för villkorad återbäring” (D.I), ska det också upplysa om enligt vilka principer denna uppdelning gjorts.

3 § Om ”Tillgångar för villkorad återbäring” (D.I) avviker beloppsmässigt från ”Avsättning för villkorad återbäring” (EE.I), ska försäkringsföretaget redogöra för orsakerna till avvikelserna i en not till balansräkningen.

Fordringar avseende direkt försäkring

4 §⁸ Posten ”Fordringar avseende direkt försäkring” (F.I) ska i balansräkningen eller i not delas upp på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag.

Eget kapital och villkorad återbäring

5 § Livförsäkringsföretag ska i känslighetsanalysen beakta hur marknadsförändringar påverkar villkorad återbäring.

6 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt risk för ”Villkorad återbäring” (EE.1), ska det också lämna upplysning om principerna för denna uppdelning.

Livförsäkringsavsättning

7 §⁹ I not till balansräkningen ska en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena för livförsäkringar lämnas.

Försäkringstekniska avsättningar som härrör från investeringsavtal

8 § I not till respektive balansräkningspost ska förändringar i de försäkringstekniska avsättningar som härrör från investeringsavtal specificeras.

Val av räntesats vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar

9 § I not till balansräkningen ska upplysningar om vald räntesats som används i beräkningarna av försäkringstekniska avsättningar lämnas. Vidare ska uppgifter lämnas om hur den valda räntesatsen har fastställts.

10 § *har upphävts genom (FFFS 2016:13)*

Resultaträkningen*Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen*

11 § I not till resultaträkningen ska ett försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse lämna uppgifter som beskriver hur kapitalavkastningen överförs från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. En sådan beskrivning ska innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgifter ska vidare lämnas om vilket eller vilka finansiella instrument som försäkringsföretaget lagt till grund för att bestämma kalkylräntan samt löptiderna för dessa instrument.

Motsvarande uppgifter ska lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

⁸ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

⁹ Artikel 59.1 i direktiv 91/674/EEG.

Driftskostnader

12 §¹⁰ Posten Driftskostnader (I.7/II.8) ska i resultaträkningen eller i not specificeras på följande sätt:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Ersättningar och förmåner till ledningen

13 § För upplysningar om ersättningar och förmåner till personer i ledningen finns bestämmelser i 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jämför 5 kap. 40–44 §§ årsredovisningslagen (1995:1554). (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Upplysningar om ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning bör också lämnas enligt IAS 24 Upplysningar om närstående som gäller enligt de allmänna råden till första rubriken i 2 kap.

Upplysningar om väsentliga villkor i avtal med nyckelpersoner i ledande ställning om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning bör även omfatta följande upplysningar:

- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och om pensionen är villkorad av framtida anställning.

Upplysningar om andra ersättningar enligt 5 kap. 40 § årsredovisningslagen omfattar även annat arbete än som styrelseledamot eller annan ledande befattningshavare. Dessa ersättningar avser även arvoden för uppdrag som tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, exempelvis som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller till annan tredje man.

Begreppet *nyckelpersoner i ledande ställning* bör definieras enligt godkända internationella redovisningsstandarder, jämför IAS 24. Dessa personer bör även anses ingå i ledningen vid tillämpning av 5 kap. 40 § tredje stycket, 41 § andra stycket och 44 § årsredovisningslagen. (FFFS 2016:13)

Närståendeupplysningar i vissa livförsäkringsföretag

14 § Bestämmelser om upplysningar om transaktioner med närstående finns i 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 23 § första stycket samt 5 kap. 24 § årsredovisningslagen (1995:1554). Liv-

¹⁰ Artikel 34 i direktiv 91/674/EEG.

försäkringsföretag som inte får dela ut vinst och som har närstående ska lämna följande tilläggsupplysningar:

För väsentliga avtal med närstående och, i förekommande fall, andra företag i en företagsgrupp av motsvarande slag som en koncern (ett så kallat närståendeeftal), ska upplysningar alltid lämnas om avtalets

1. karaktär och ekonomisk innebörd,
2. värde i relation till balansräkningen och resultaträkningen,
3. motpart eller, i förekommande fall, motparter,
4. väsentliga villkor, särskilt sådana som är ovanliga med hänsyn till liknande avtal på marknaden,
5. vederlag, metod för att bestämma vederlaget, tillämpningen av metoden samt närmare upplysningar om
  - a) hur jämförelsen gjorts när vederlaget bestämts genom en hänvisning till jämförbara varor eller tjänster på marknaden, eller
  - b) skälen för vald metod när vederlaget inte bestämts med hänsyn till vederlaget för jämförbara varor eller tjänster på marknaden.

När upplysningar lämnas om närståendeeftal får likartade avtal redovisas tillsammans.

Upplysningar ska också lämnas om de instruktioner och rutiner som tillämpas för att ingå och följa upp närståendeeftal. (*FFFS 2016:13*)

Allmänna råd

Kretsen ”företag av motsvarande slag som en koncern” sammanfaller med sådana koncernliknande strukturer som ett företag har att beakta enligt 11 kap. 7 § och 12 kap. 25 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Upplysningarna om närståendeeftal bör lämnas genom en översiktlig uppställning som grupperar avtalen i väsentlighetsordning. Avtalsförhållandena bör också anges schematiskt i en koncernöversikt eller, i förekommande fall, i en motsvarande gruppöversikt. (*FFFS 2016:13*)

Föreskriftsenlighet

15 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som det tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det har tillämpat utöver lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys

Förvaltningsberättelse

1 § Reglerna i bilaga 5 ska tillämpas när det gäller förvaltningsberättelsens innehåll.

Upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd får lämnas på annan plats i årsredovisningen. I sådana fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna lämnas.

Särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen

2 § Femårsöversikten ska upprättas enligt de redovisningsprinciper som tillämpats i den senaste årsredovisningen för de upplysningar som är relaterade till uppgifter om resultat, ekonomisk ställning, avkastning och konsolideringskapital, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om försäkringsföretaget inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen.

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och, med hänsyn till om försäkringsföretaget bedriver livförsäkrings- eller skadeförsäkringsrörelse, bör den innehålla minst följande uppgifter om försäkring för egen räkning.

Resultatrelaterade uppgifter:

- a) Premieintäkt (skadeförsäkringsföretag), premieinkomst (skade- och livförsäkringsföretag).
- b) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen.
- c) Försäkringsersättningar.
- d) Återbäring och rabatter.
- e) Försäkringsrörelsens tekniska resultat.
- f) Årets resultat.

Uppgifter om ekonomisk ställning:

- a) Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde).
- b) Försäkringstekniska avsättningar.
- c) Konsolideringskapital.

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av uppskjuten skatt. Övervärdet i placeringstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringstillgångar.

Nyckeltal

Försäkringsföretaget bör lämna uppgifter om resultat av försäkringsrörelsen och resultat av kapitalförvaltningen.

Skadeförsäkringsrörelsen

a) Skadeprocent (försäkringsersättningar i procent av premieintäkter).

b) Driftskostnadsprocent (driftskostnader, enligt bilaga 4, 10 §, i procent av premieintäkter).

c) Totalkostnadsprocent (summan av försäkringsersättningar enligt a och driftskostnader enligt b i procent av premieintäkter).

Livförsäkringsrörelsen

a) Förvaltningskostnadsprocent (Driftskostnader, enligt bilaga 4, 10 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Resultat av kapitalförvaltningen

a) Direktavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter, enligt bilaga 4, 12 § a–c, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, enligt bilaga 4, 20 §, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

b) Totalavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter enligt a jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Försäkringsföretag bör i anslutning till publicerade nyckeltal, lämna information om hur direktavkastning och totalavkastning är beräknad, om inte detta klart framgår av resultat- och balansräkningen samt noter.

Om direktavkastning och totalavkastning beräknas på annat sätt än enligt a och b bör upplysning lämnas om detta samt om skälen till avvikelsen, se 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Försäkringsföretag bör då i anslutning till dessa publicerade nyckeltal ange vilka poster i balans- och resultaträkningen som ingår vid beräkningarna.

Försäkringsföretaget bör lämna uppgifter om ekonomisk ställning.

Skadeförsäkringsrörelsen

a) Konsolideringsgrad (konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning).

3 § Enligt 6 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska upplysningar lämnas om företagets kapitalstyrka i femårsöversikten.

De solvensrelaterade uppgifterna i femårsöversikten ska överensstämma med de uppgifter som försäkringsföretaget årligen ska offentliggöra i sin solvens- och verksamhetsrapport, enligt 16 kap. 1 § samt 19 kap. 54 och 55 §§ försäkringsrörelselagen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör lämna följande solvensrelaterade beloppsuppgifter i femårsöversikten:

- a) Kapitalbas för företaget med särskilda uppgifter om primärkapital, respektive tilläggskapital.
- b) Minimikapitalkrav för företaget.
- c) Solvenskapitalkrav för företaget.
- d) Kapitalbas för gruppen.
- e) Solvenskapitalkrav för gruppen.
- f) Kapitalbas för finansiella konglomerat (med uppgift om den metod som använts för beräkningen).
- g) Erforderligt kapitalkrav för det finansiella konglomeratet (med uppgift om den metod som använts för beräkningen).

Kapitalbas för företaget beräknas enligt 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043). Minimikapitalkrav respektive solvenskapitalkrav för företaget beräknas enligt 8 kap. försäkringsrörelselagen. Gruppbaserad kapitalbas och solvenskapitalkrav för gruppen beräknas enligt 19 kap. försäkringsrörelselagen.

Kapitalbas och kapitalkrav för ett finansiellt konglomerat beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:26) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat samt 5 kap. lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Upplysningarna behöver endast lämnas av företag som är skyldiga att rapportera konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav till en tillsynsmyndighet.

Resultatanalys

4 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska upprättas enligt bilaga 6.

7 kap. Koncernredovisning**Dotterföretag som inte konsolideras**

1 § Moderföretag ska ange vilka dotterföretag som inte omfattas av koncernredovisningen. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Koncernredovisning

2 § Internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen), ska tillämpas när en koncernredovisning upprättas, oavsett om ett försäkringsföretag är noterat eller onoterat, jämför 7 kap. 6 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ett försäkringsföretag ska i koncernredovisningen tillämpa reglerna i

- a) 5 kap. 2 och 3 §§ om placeringstillgångar för villkorad återbäring,

- b) 5 kap. 5 och 6 §§ om eget kapital och villkorad återbäring,
- c) 5 kap. 13 § om ersättningar och förmåner till ledningen,
- d) 6 kap. 1 § om förvaltningsberättelse, varvid första stycket ska tillämpas i den del stycket hänvisar till följande föreskrifter och allmänna råd i bilaga 5:
  - 1 § om upplysningar om verksamheten,
  - 3 § om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse-regler, och
  - de allmänna råden under 4 § om upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta och om upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet, samt
- e) 6 kap. 2 § om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen. (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, och specificering av bundet och fritt eget kapital enligt 3 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, bör tillämpas av alla försäkringsföretag som upprättar en koncernredovisning enligt IAS-förordningen. Rådets rekommendation RFR 1 tillämpas med de avvikelser och tillägg som följer av paragrafen och bestämmelserna i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, se 7 kap. 5 § samma lag.

De uttalanden från Rådet för finansiell rapportering som anges i de allmänna råden till första rubriken i 2 kap., punkt 2 bör tillämpas på samma sätt som RFR 1.

För följande standarder lämnas dessa förtydliganden:

- a) IFRS 8 Rörelsesegment. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde.
- b) IAS 33 Resultat per aktie. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde. (FFFS 2016:13)

3 § Reglerna i 2 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Sådana upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter och kostnader i andra poster.
2. I femårsöversikten tillämpas, trots 6 kap. 2 §, redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

Allmänna råd

I en koncernredovisning enligt 2 § kan avvikelser göras från de uppgifter som enligt 6 kap. 2 § allmänna råd bör lämnas i femårsöversikten, om

1. avvikelserna är nödvändiga med hänsyn till rubriceringen och klassificeringen av posterna i balansräkningen eller resultaträkningen,
2. avvikelserna anges, och
3. informationen är likvärdig med de uppgifter som bör lämnas enligt de allmänna råden.

8 kap. Delårsrapport*Allmänna råd**Onoterade försäkringsföretag*

1. Onoterade försäkringsföretag vars balansomslutning enligt fastställd balansräkning för det närmaste föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en delårsrapport. Delårsrapporten bör omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.
2. Ett försäkringsföretag enligt 1 bör tillämpa 9 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) med undantag för 1 § första och andra stycket och 2 §.
3. Reglerna i 2–4 kap. bör tillämpas även i fråga om delårsrapporter för juridisk person. Ett onoterat försäkringsföretag behöver inte lämna uppgifter enligt IAS 34 Delårsrapportering för den juridiska personen.
4. Moderföretag som är dotterföretag till ett annat företag behöver inte lämna upplysningar om koncernen under förutsättning
  - att företaget, i enlighet med 7 kap. 3 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,
  - att det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen, har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,
  - att moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen, och
  - att företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte.
5. Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen bör lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.
6. Översiktliga upplysningar enligt 3 § i bilaga 5 om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler, bör lämnas i delårsrapporten.

7. Onoterade försäkringsföretag bör lämna uppgift om konsolideringskapital och väsentliga nyckeltal enligt de allmänna råden i 6 kap. 2 §. Solvensrelaterade uppgifter bör beräknas enligt de allmänna råden i 6 kap. 3 §. Företaget bör vidare specificera väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringstillgångar.

8. Onoterade försäkringsföretag bör tillämpa Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR), vid upprättande av delårsrapport för koncernen.

9. Onoterade försäkringsföretag bör tillämpa IAS 34 Delårsrapportering i koncernredovisningen vid upprättande av delårsrapport för koncernen.

10. Utöver punkt 8 och 9 bör ett onoterat försäkringsföretag i delårsrapporten för koncernen enbart tillämpa följande regler i detta kapitel.

– Punkt 5 om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

– Punkt 6 om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.

– Punkt 7 om konsolideringskapital, väsentliga nyckeltal och solvensrelaterade uppgifter, varvid 7 kap. 3 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas.

– Punkt 11 om insändande av delårsrapport.

11. Försäkringsföretag som inte enligt lag ska lämna delårsrapport till registreringsmyndigheten, bör lämna den delårsrapport som avses i 1 till Finansinspektionen snarast efter att den är färdigställd. Den bör ha kommit in till myndigheten senast inom två månader från delårsperiodens utgång.

Noterade försäkringsföretag

12. Noterade försäkringsföretag bör i delårsrapporten, tillämpa följande allmänna råd som avser onoterade försäkringsföretag.

– Punkt 5 om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

– Punkt 6 om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.

– Punkt 7 om konsolideringskapital, väsentliga nyckeltal och solvensrelaterade uppgifter, varvid 7 kap. 3 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas.

FFFS 2015:12

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 samt i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår.

2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag.

3. Följande upplysningar behöver inte lämnas i årsredovisningar som upprättas för räkenskapsår 1 januari–31 december 2016:

- a) d och e i de allmänna råden till 6 kap. 3 §.
- b) f och g i de allmänna råden till 6 kap. 3 §.

4. Omräkning av upplysningarna som ska lämnas enligt 6 kap. 2 § ska inte tillämpas på solvensrelaterade uppgifter i femårsöversikten som har angetts i årsredovisningar, koncernredovisningar och delårsrapporter för räkenskapsår eller del av räkenskapsår till och med den 31 december 2015.

FFFS 2016:13

Dessa föreskrifter träder i kraft den 31 mars 2016 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2015 samt i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår.

FFFS 2017:17

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 oktober 2017.
2. Bestämmelserna i 1 kap. 1 § och 2 kap. allmänna råd 5 b tillämpas första gången på årsbokslut och årsredovisningar som upprättas per den 31 december 2017. Övriga bestämmelser tillämpas första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2017 samt på delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår.

*Bilaga 1***Uppställningsform för balansräkningen****Tillgångar**

- A. Tecknat ej inbetalt kapital
- B. Immateriella tillgångar
  - I. Goodwill
  - II. Andra immateriella tillgångar
- C. Placeringsstillgångar
  - I. Byggnader och mark
  - II. Placeringar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i
    - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
    - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
    - 3. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
    - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag
    - 5. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i
    - 6. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, övriga företag som det finns ett ägarintresse i (*FFFS 2016:13*)
  - III. Andra finansiella placeringstillgångar
    - 1. Aktier och andelar
    - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
    - 3. Andelar i investeringspooler
    - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
    - 5. Övriga lån
    - 6. Utlåning till kreditinstitut
    - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
  - IV. Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
- D. Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
  - 1. Tillgångar för villkorad återbäring
  - 2. Fondförsäkringstillgångar
- E. Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar
  - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
  - 2. Livförsäkringsavsättning
  - 3. Oreglerade skador
  - 4. Återbäring och rabatter
  - 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
  - 6. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
    - a) Villkorad återbäring
    - b) Fondförsäkringsåtaganden
- F. Fordringar
  - I. Fordringar avseende direkt försäkring
  - II. Fordringar avseende återförsäkring
  - III. Övriga fordringar

- G. Andra tillgångar
  - I. Materiella tillgångar och varulager
  - II. Kassa och bank
  - III. Övriga tillgångar
- H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
  - I. Upplupna ränte- och hyresintäkter
  - II. Förutbetalda anskaffningskostnader
  - III. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMA TILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
  - I. Aktiekapital eller Garantikapital
    - I.a. Verksamhetskapital
    - I.b. Förlagsinsatser
  - II. Överkursfond
  - III. Uppskrivningsfond
  - IV. Konsolideringsfond
  - V. Andra fonder
    - 1. Reservfond
    - 2. Kapitalandelsfond
    - 3. Fond för verkligt värde
    - 4. Fond för utvecklingsutgifter
    - 5. Övriga fonder
  - V.a. Kapitalandelslån och vinstandelslån
  - VI. Balanserad vinst eller förlust
  - VII. Årets resultat (*FFFS 2016:13*)
- BB. Obeskattade reserver
- CC. Efterställda skulder
- DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)
  - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
  - 2. Livförsäkringsavsättning
  - 3. Oreglerade skador
  - 4. Återbäring och rabatter
  - 5. Utjämningsavsättning
  - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
- EE. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)
  - 1. Villkorad återbäring
  - 2. Fondförsäkringsåtaganden
- FF. Andra avsättningar
  - 1. Pensioner och liknande förpliktelse
  - 2. Skatter
  - 3. Övriga avsättningar
- GG. Depåer från återförsäkrare
- HH. Skulder
  - I. Skulder avseende direkt försäkring

- II. Skulder avseende återförsäkring
  - III. Obligationslån
  - IV. Skulder till kreditinstitut
  - IV.b Kapitalandelslån och vinstandelslån
  - V. Övriga skulder
-
- II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
    - I. Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
    - II. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen har upphävts genom (FFFS 2016:13)

Bilaga 2

Uppställningsform för resultaträkningen

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Premieinkomst
  - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
  - c) Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, (+/-)
  - d) Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6)
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Utbetalda försäkringsersättningar
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
  - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
  - aa) Före avgiven återförsäkring
  - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftskostnader
8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
9. Förändring i Utjämningsavsättning
10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Premieinkomst
  - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
2. Kapitalavkastning, intäkter
3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 3a. Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
  - aa) Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring
  - bb) Värdeökning på fondförsäkringstillgångar
- 3b. Värdeökningar på övriga placeringstillgångar
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
  - a) Utbetalda försäkringsersättningar
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
  - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
    - aa) Före avgiven återförsäkring
    - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
  - a) Livförsäkringsavsättning

- aa) Före avgiven återförsäkring
- bb) Återförsäkrares andel (-)
- b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk
  - aa) Villkorad återbäring
    - i) Före avgiven återförsäkring
    - ii) Återförsäkrares andel (-)
  - bb) Fondförsäkringsåtagande
    - i) Före avgiven återförsäkring
    - ii) Återförsäkrares andel (-)
- c) Övriga försäkringstekniska avsättningar
  - aa) Före avgiven återförsäkring
  - bb) Återförsäkrares andel (-)
- 7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
- 8. Driftskostnader
- 9. Kapitalavkastning, kostnader
- 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
- 10a. Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
  - aa) Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring
  - bb) Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar
- 10b. Värdeminskning på övriga placeringstillgångar
- 11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
- 12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4)
- 13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2)

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

- 1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10)
- 2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13)
- 3a. Kapitalavkastning, intäkter
- 3b. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12)
- 5a. Kapitalavkastning, kostnader
- 5b. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
- 6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2)
- 7. Övriga intäkter
- 8. Övriga kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

- 9. Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt

- 10. Skatt på årets resultat
- 11. Övriga skatter
- 12. Årets resultat (FFFS 2016:13)

*Bilaga 3***Balansräkningens poster**

1 § Posterna i 2–59 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, med de tillägg som följer av 3 kap. 1 §. (FFFS 2016:13)

Tillgångar

2 §¹¹ Post A – Tecknat ej inbetalt kapital. Posten omfattar fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, redovisas motsvarande belopp på skuldsidan under posten Övriga skulder (post HH.V). Efter registrering omföres beloppet till Aktiekapital eller Garantikapital (post AA.I).

Under denna post får redovisas tecknat ej inbetalt kapital även om inte alla förutsättningar är uppfyllda för att i balansräkningen få redovisa det som en tillgång enligt godkända internationella redovisningsstandarder.

Ej inbetalda insatser i ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar får inte tas upp som tillgång, se 3 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

3 §¹² Post B.I – Goodwill. Posten omfattar goodwill och koncerngoodwill som förvärvats mot vederlag.

4 §¹³ Post B.II – Andra immateriella tillgångar. Posten omfattar

1. balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter, samt
4. förskott avseende immateriella tillgångar. (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jämför 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554). Kompletterande regler finns i godkända internationella redovisningsstandarder, jämför IAS 38 Immateriella tillgångar och Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

---

¹¹ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

¹² Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

¹³ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning är ett exempel på en sådan liknande rättighet som avses i 2. Dessa kan även redovisas när företag delar upp försäkringskontrakt i en försäkringsdel och en depositionsandel, jämför IFRS 4 Försäkringsavtal.

Immateriella tillgångar som uppstår när försäkringsavtal förvärvats via ett företagsförvärv eller i en portföljöverlåtelse kan även redovisas här, jämför IFRS 4 Försäkringsavtal. (FFFS 2016:13)

5 §¹⁴ Post C.I – Byggnader och mark. Posten omfattar

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, och
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

6 § Posterna C.II.1 och C.II.3 – Aktier och andelar i koncernföretag och Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag samt övriga företag som det finns ett ägarintresse i, jämför 1 kap. 4–5 a §§ årsredovisningslagen (1995:1554). (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Under posten C.II.1 bör även derivatinstrument på aktier och andelar i koncernföretag redovisas.

Under posten C.II.3 bör även derivatinstrument på aktier i intresseföretag och gemensamt styrda företag redovisas.

Under posten C.II.5 bör även derivatinstrument på aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i redovisas. Ägarintressen definieras i 4 kap. 4 a § årsredovisningslagen. (FFFS 2016:13)

7 §¹⁵ Posterna C.II.2 och C.II.4 – Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag samt Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, övriga företag som det finns ett ägarintresse i. Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupon- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i samt lån till sådana företag. (FFFS 2016:13)

8 § Post C.III.1 – Aktier och andelar. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

¹⁴ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁵ Artikel 6 och 9 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter kan redovisas antingen i denna post eller i en egen post Derivat, (post C.III.6a).

Derivat som har ett negativt värde, bör redovisas på skuldsidan genom att posten Derivat, (post HH.IV.a) infogas i uppställningsformen för balansräkningen.

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post, om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

9 §¹⁶ Post C.III.2 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Denna post omfattar sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) och posterna Lån med säkerhet i fast egendom, Övriga lån och Utlåning till kreditinstitut (C.III.4–6) bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt redovisas under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev normalt redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

10 §¹⁷ Post C.III.3 – Andelar i investeringspooler. Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

11 §¹⁸ Post C.III.4 – Lån med säkerhet i fast egendom. Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av in-teckningar i fast egendom. Om försäkringsföretaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

12 §¹⁹ Post C.III.5 – Övriga lån. Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, t.ex. livförsäkringslån.

13 §²⁰ Post C.III.6 – Utlåning till kreditinstitut. Posten omfattar sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

¹⁶ Artikel 9 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁷ Artikel 10 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁸ Artikel 11 i direktiv 91/674/EEG.

¹⁹ Artikel 11 i direktiv 91/674/EEG.

²⁰ Artikel 13 i direktiv 91/674/EEG.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Marknadsbevis är ett exempel på utlåning som redovisas i denna post. Här redovisas också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt, men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

14 § Post C.III.6a – Derivat.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett positivt värde, jämför IFRS 9 Finansiella instrument.

Derivat med positivt värde och negativt värde får nettoredovisas om det finns en legal rätt att kvitta beloppen samt att posterna kommer att regleras med ett nettobelopp, jämför IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering.

Bestämmelserna i 3 kap. 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument. Detta gäller dock inte för Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter som redovisas enligt 6 och 8 §§. (FFFS 2017:17)

15 §²¹ Post C.III.7 – Övriga finansiella placeringstillgångar. I denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 6–14 §§.

Allmänna råd

Fordringar på överförande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 §, kan redovisas i denna post.

16 §²² Post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring ska under denna post redovisa antingen fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som hållits inne av ett sådant företag, motsvarande värdet på de deponerade medlen hos företaget. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten ska redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges också som ställd pant.

Förbudet mot att nettoredovisa fordran mot andra skulder till cedenten tillämpas även om det innebär en avvikelse från godkända internationella

²¹ Artikel 13 i direktiv 91/674/EEG.

²² Artikel 14 i direktiv 91/674/EEG.

redovisningsstandarder, jämför IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering.

Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring bör pröva om överförda finansiella tillgångar bör bokas bort från balansräkningen, jämför IFRS 9 Finansiella instrument. Om de överförda finansiella tillgångarna inte bör bokas bort, anses de vara deponerade hos cedenten och redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar. Om motparten har rätt enligt avtal eller sedvänja att sälja eller pantsätta säkerheten bör cedenten omklassificera tillgången och redovisa den skilt från andra tillgångar i sin balansräkning, jämför IFRS 9 Finansiella instrument. (FFFS 2017:17)

17 §²³ Post D.1 – Tillgångar för villkorad återbäring. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse placeringstillgångar motsvarande ansvarigheten för villkorad återbäring och för vilka försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad bär en väsentlig del av placeringsrisken.

Allmänna råd

Placeringstillgångar redovisas under denna post endast om försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär en placeringsrisk för klart definierade tillgångar, eller sammansättningar av tillgångar som separerats från den övriga kapitalförvaltningen. I övriga fall bör placeringstillgångarna redovisas enligt 5–16 §§.

18 §²⁴ Post D.2 – Fondförsäkringstillgångar. Posten avser fondförsäkringsrörelse och omfattar sådana placeringstillgångar som är avsedda för skuldtäckning av posten EE.2 Fondförsäkringsåtaganden.

Allmänna råd

Fondtillgångar som innehas för egen räkning redovisas inte under denna post.

19 §²⁵ Post E – Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar. Posterna E.1 – E.6 omfattar återförsäkrarens andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och EE Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring).

20 §²⁶ Post F.I – Fordringar avseende direkt försäkring. Här redovisas sådana fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag som avser direkt försäkring.

21 §²⁷ Post G.I – Materiella tillgångar och varulager. Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

22 §²⁸ Post G.II – Kassa och bank. Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

²³ Artikel 15 i direktiv 91/674/EEG.

²⁴ Artikel 15 i direktiv 91/674/EEG.

²⁵ Artikel 24 i direktiv 91/674/EEG.

²⁶ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

²⁷ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

²⁸ Artikel 12 i direktiv 91/674/EEG.

23 §²⁹ Post G.III – Övriga tillgångar. Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I–G.II.

24 §³⁰ Post H.I – Upplupna ränte- och hyresintäkter. Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

25 §³¹ Post H.II – Förutbetalda anskaffningskostnader. Posten omfattar sådana anskaffningskostnader som har ett samband med tecknande av försäkringsavtal som enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska tas upp som tillgång.

Allmänna råd

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar som tillhör någon annan bör redovisas under Andra immateriella tillgångar (post B.II).

Förutbetalda anskaffningskostnader hänförliga till investeringsavtal, kan redovisas under denna post. Detsamma gäller depositionsandelen när företag delar upp ett avtal i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4.

Definitionen av försäkringsavtal och investeringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

26 § Post H.III – Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

Eget kapital, avsättningar och skulder

27 §³² Post AA.I – Aktiekapital eller Garantikapital. Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garanter.

28 § Post AA.I.a – Verksamhetskapital. Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital vid bildande av en försäkringsförening enligt 13 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

29 § Post AA.I.b – Förlagsinsatser. Posten omfattar sådana förlagsinsatser som får tillskjutas i ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Endast betalda förlagsinsatser får redovisas under denna post, jfr 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 6 § första stycket årsredovisningslagen.

30 § Post AA.II – Överkursfond. Under denna post redovisas överkurs vid emission av aktier, jfr 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 3 kap. 5 a § årsredovisningslagen.

Försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst redovisar medel som har tillförts överkursfonden före den 1 april 2011 under reservfonden.

²⁹ Artikel 16 i direktiv 91/674/EEG.

³⁰ Artikel 17 i direktiv 91/674/EEG.

³¹ Artikel 18 i direktiv 91/674/EEG.

³² Artikel 19 i direktiv 91/674/EEG.

31 §³³ Post AA.III – Uppskrivningsfond. Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 6 § årsredovisningslagen.

32 § Post AA.IV – Konsolideringsfond. Här redovisar livförsäkringsaktiebolag, ömsesidiga livförsäkringsbolag samt livförsäkringsföreningar som inte får dela ut vinst sådana belopp som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen enligt 11 kap. 19 §, 12 kap. 70 § och 13 kap. 22 § försäkringsrörelselagen.

Livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot konsolideringsfonden under bundet eget kapital.

Allmänna råd

Livförsäkringsaktiebolag, ömsesidiga livförsäkringsbolag samt livförsäkringsföreningar, som får göra avsättning av årets vinst till konsolideringsfond, behöver inte redovisa en uppdelning av diskretionära delar avseende årets vinst och eget kapital, jfr IFRS 4.

33 §³⁴ Post AA.V.1 – Reservfond. Här redovisar försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst avsättningar till reservfonden. Här redovisar även ömsesidiga försäkringsbolag samt försäkringsföreningar avsättningar till reservfond enligt 10 kap. 6 § andra och tredje stycket lagen om ekonomiska föreningar, jfr 12 kap. 71 § och 13 kap. 24 § försäkringsrörelselagen.

Försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst redovisar medel som har tillförts överkursfonden före den 1 april 2011 under denna post.

34 §³⁵ Post AA.V.2 – Kapitalandelsfond. Vid redovisningen av kapitalandelsfonden ska försäkringsföretaget göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av posten Balanserad vinst eller förlust (post AA.VI). Sådana av- och nedsättningar ska således inte redovisas över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

35 § Post AA.V.3 – Fond för verkligt värde. I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen.

Allmänna råd har upphävts genom (FFFS 2016:13)

35 a § Post AA.V.4 – Fond för utvecklingsutgifter. Posten omfattar belopp som satts av till en fond för utvecklingsutgifter enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jämför 4 kap. 2, 7 och 8 §§ årsredovisningslagen (1995:1554). (FFFS 2016:13)

³³ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

³⁴ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

³⁵ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

36 §³⁶ Post AA.V.5 – Övriga fonder. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst sådana fonder som inte omfattas av 30–35 a §§. (FFFS 2016:13)

37 § Post AA.V.a – Kapitalandelslån och vinstandelslån. Här redovisar försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst samt ömsesidiga försäkringsbolag utgivna kapitalandelslån och vinstandelslån som ska redovisas som eget kapital.

Allmänna råd

Ett kapitalandelslån är ett finansiellt instrument där återbetalning bestäms på annat sätt än genom ett nominellt eller indexerat penningbelopp. Det belopp som företaget ska betala tillbaka är helt eller delvis beroende på utdelningen till aktieägarna, kursutvecklingen på bolagets aktier, företagets resultat eller finansiella ställning.

Ett vinstandelslån är ett lån där rätt till ränta är beroende av företagets utdelning eller vinst (vinstandelsbevis).

Trots benämningen kapitalandelslån respektive vinstandelslån kan de klassificeras både som eget kapital och skulder beroende på det finansiella instrumentets egenskaper. Kapitalandelslån respektive vinstandelslån som inte uppfyller egenskaperna för eget kapital redovisas som skuld under post HH.IV.b – Kapitalandelslån och vinstandelslån.

38 § Post AA.VI – Balanserad vinst eller förlust. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Om ett försäkringsaktiebolag, som får dela ut vinst, förvärvar egna aktier ska fritt eget kapital minskas med utgiften för förvärvet. Vid överlåtelse av egna aktier ska fritt eget kapital ökas med inkomsten av överlåtelsen, se 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och 4 kap. 14 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554). (FFFS 2016:13)

39 § Post AA.VII – Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

40 § Post BB – Obeskattade reserver.

Allmänna råd

Posten omfattar ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, uppskovsbelopp, säkerhetsreserv och andra obeskattade reserver.

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en uppskjuten skatteskuld, som redovisas under Avsättningar för skatter (Post FF.2) och i en bunden kapitaldel. Den bundna kapitaldelen bör redovisas under Övriga fonder Post AA.V.5 i försäkringsföretag som får dela ut vinst och under

³⁶ Artikel 20 i direktiv 91/674/EEG.

Konsolideringsfond (post AA.IV) i försäkringsföretag som inte får dela ut vinst. (FFFS 2016:13)

41 §³⁷ Post CC – Efterställda skulder. Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

42 §³⁸ Post DD.1 – Ej intjänade premier och kvardröjande risker. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

43 §³⁹ Post DD.2 – Livförsäkringsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive garanterad återbäring. Försäkringsföretaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som utgör visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller reellt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3).

44 §⁴⁰ Post DD.3 – Oreglerade skador. Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan betalat med anledning av ersättningskrav.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden.

45 §⁴¹ Post DD.4 – Återbäring och rabatter. Här redovisas avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i skadeförsäkringsrörelse.

Allmänna råd

Ett försäkringsavtal kan innehålla både en diskretionär del och en garantidel, jämför IFRS 4. När den diskretionära delen redovisas separat från garantidelen bör den tas upp här som en särskild delpost, om den inte får redovisas under posten Konsolideringsfond (post AA.IV.) eller Övriga fonder (post AA.V.5). (FFFS 2016:13)

³⁷ Artikel 21 i direktiv 91/674/EEG.

³⁸ Artikel 25 och 26 i direktiv 91/674/EEG.

³⁹ Artikel 27 i direktiv 91/674/EEG.

⁴⁰ Artikel 28 i direktiv 91/674/EEG.

⁴¹ Artikel 29 i direktiv 91/674/EEG.

46 §⁴² Post DD.5 – Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse avsättningar enligt avtal om försäkring för att utjämna variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker. Endast sådana avsättningar till utjämningsreserv som skett enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och som avsatts före den 1 januari 2016 redovisas i denna post.

47 §⁴³ Post DD.6 – Övriga försäkringstekniska avsättningar. Under denna post redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.5.

48 §⁴⁴ Post EE.1 – Villkorad återbäring. Här redovisas sådan återbäring där försäkringstagaren, en grupp av försäkringstagare eller försäkringstagarkollektivet bär en finansiell, aktuariell eller någon annan försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen eller rätten till återbäring överhuvudtaget.

49 §⁴⁵ Post EE.2 – Fondförsäkringsåtagande. Här redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar avseende försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal i fondförsäkringsrörelse som gjorts för att täcka åtaganden inom livförsäkring, vars värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Allmänna råd

Andra avsättningar med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker enligt försäkringsavtal, bör redovisas under posten Livförsäkringsavsättning (DD.2). Villkorad återbäring redovisas under posten Villkorad återbäring (EE.1).

Om fördelning av försäkringsavtal sker i en försäkringsdel och en depositionsandel, bör skulder avseende depositionsandelen redovisas här, jfr IFRS 4.

50 § Post FF.1 – Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 6 § finns regler om när avsättning för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen.

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp under delpost FF.3 Övriga avsättningar.

51 § Post FF.2 – Avsättningar för skatter. Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

En avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under posten DD.3.

⁴² Artikel 30 i direktiv 91/674/EEG.

⁴³ Artikel 26 i direktiv 91/674/EEG.

⁴⁴ Artikel 31 i direktiv 91/674/EEG.

⁴⁵ Artikel 31 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

52 §⁴⁶ Post GG – Depåer från återförsäkrare. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller inte, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen. (FFFS 2017:17)

Allmänna råd

Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring bör pröva om överförda finansiella skulder bör tas upp i balansräkningen enligt IFRS 9 Finansiella instrument, jämför post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. (FFFS 2017:17)

53 § Post HH.I – Skulder avseende direkt försäkring. Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

54 §⁴⁷ Post HH.III – Obligationslån. Posten omfattar obligationslån och konvertibla lån som försäkringsföretaget har utelöpande.

Allmänna råd

Om en emittent av ett skuldinstrument återköper detta instrument utsläcks skulden även om emittenten har för avsikt att återsälja det inom en nära framtid, jämför IFRS 9 Finansiella instrument. (FFFS 2017:17)

55 § Post HH.IV.a — Derivat.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett negativt värde, jämför IFRS 9 Finansiella instrument.

Bestämmelserna i 3 kap 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument. (FFFS 2017:17)

56 § Post HH.IV.b – Kapitalandelslån och vinstandelslån. Här redovisar försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst, samt ömsesidiga försäkringsbolag, utgivna kapitalandelslån och vinstandelslån som inte ska redovisas som eget kapital.

⁴⁶ Artikel 32 i direktiv 91/674/EEG.

⁴⁷ Artikel 6 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Ett kapitalandelslån är ett finansiellt instrument där återbetalning bestäms på annat sätt än genom ett nominellt eller indexerat penningbelopp. Det belopp som företaget ska betala tillbaka är helt eller delvis beroende på utdelningen till aktieägarna, kursutvecklingen på företagets aktier, företagets resultat eller finansiella ställning.

Ett vinstandelslån är ett lån där rätt till ränta är beroende av företagets utdelning eller vinst (vinstandelsbevis).

Trots benämningen kapitalandelslån respektive vinstandelslån kan de klassificeras både som eget kapital och skulder beroende på det finansiella instrumentets egenskaper. Kapitalandelslån respektive vinstandelslån som uppfyller egenskaperna för eget kapital redovisas under post AA.V.a – Kapitalandelslån och vinstandelslån.

57 § Post HH.V – Övriga skulder. Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post.

Allmänna råd

Här kan även redovisas skulder till mottagande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 §.

58 § Post II.I – Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader. Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas under denna post.

59 § Post II.II – Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen, samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

60 § *har upphävts genom (FFFS 2016:13)*

*Bilaga 4***Resultaträkningens poster**

1 § Posterna i 2–28 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 2 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag med de tillägg som följer av 3 kap. 2 §.

2 §⁴⁸ Post I.1.a – Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som har inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med *bruttopremie* menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Bruttopremien omfattar bland annat

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis och ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagens andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkrings tekniska avsättningar enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, med avdrag för
  - återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning, eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen, och
  - annullationer.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren och premier för nytecknade försäkringsavtal ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Intäkter från avtal om försäkring som avser investeringsavtal redovisas inte här. (FFFS 2017:17)

---

⁴⁸ Artikel 35 i direktiv 91/674/EEG.

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller inte vid bokslutstillfället. Som premieinkomst tar försäkringsföretaget upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (teve, radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringskyddet inträder först efter att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden som försäkringsföretaget bär ansvar för framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviseras och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång, avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsbolag och på medlemmar i försäkringsföreningar enligt 12 kap. 11 § 9, respektive 13 kap. 6 § 8 försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska tas upp som premieinkomst det år som förlusten uppstått och som uttaxeringen avser att täcka.

Paragrafens sjunde stycke innebär att intäkter från investeringsavtal lämpligen redovisas som en egen post. Posten bör namnges så att det tydligt framgår att den avser intäkter från investeringsavtal, jämför 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder och IFRS 4 Försäkringsavtal. (FFFS 2017:17)

3 §⁴⁹ Post II.1.a – Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa belopp som betalats in under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för försäkringsavtal om mottagen återförsäkring, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar bland annat

- a) återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion och som enligt försäkringsföretagets redovisningsprinciper ska tas upp här,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) försäkringsföretagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,

⁴⁹ Artikel 35 i direktiv 91/674/EEG.

- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonder enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, efter avdrag för återförsäkringspremier som återbetalats till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Intäkter från avtal om försäkring som avser investeringsavtal redovisas inte här. (FFFS 2017:17)

Allmänna råd

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Paragrafens fjärde stycke innebär att intäkter från investeringsavtal lämpligen redovisas som en egen post. Posten bör namnges så att det tydligt framgår att den avser intäkter från investeringsavtal, jämför 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1, IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder och IFRS 4 Försäkringsavtal. (FFFS 2017:17)

4 §⁵⁰ Post I.1.b respektive II.1.b – Premier för avgiven återförsäkring. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

5 §⁵¹ Post I.1.c och d – Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och återförsäkrarens andel av denna förändring. Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) och under posten I.1.d årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

6 §⁵² Post I.4.a respektive II.5.a – Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring). Posten aa: Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade

⁵⁰ Artikel 36 i direktiv 91/674/EEG.

⁵¹ Artikel 37 i direktiv 91/674/EEG.

⁵² Artikel 38 i direktiv 91/674/EEG.

försäringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår driftskostnader för skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Posten bb: Återförsäkrares andel omfattar belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

7 § Post I.4.b respektive II.5.b – Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring). Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3) och under bb, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.3).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

8 § Post I.5 respektive II.6.c – Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag ska infoga följande delposter under posten I.5 (skadeförsäkring) respektive II.6.b (livförsäkring) i uppställningsschemat för resultaträkningen:

- Post I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring.
- Post I.5.bb respektive II.6.c.bb Återförsäkrares andel (–).

Under posten I.5.aa respektive II.6.c.aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) och under I.5.bb respektive II.6.c.bb årets förändring av posten Återförsäkrares andel av övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

9 §⁵³ Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring). Posten omfattar återbäring och rabatter i skadeförsäkringsrörelse som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premie-reduktion i skadeförsäkringsrörelse.

⁵³ Artikel 39 i direktiv 91/674/EEG.

Posten inkluderar årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) och Återförsäkrares andel av avsättning för återbäring och rabatter (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Allmänna råd

Här kan försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse redovisa återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

10 §⁵⁴ Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader. Posten indelas i följande delposter:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrares andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I) enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, som definierats i 3 kap. 5 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader bör även omfatta investeringsavtal samt depositionsandelar när företag delar upp ett avtal i en försäkringsdel och depositionsandel.

Förändringar i posten Andra immateriella tillgångar som avser tillgångsförda kostnader som ett försäkringsföretag haft för att säkerställa en avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning, bör redovisas här.

10 a § Post I.8 – Övriga tekniska kostnader. Här redovisas bland annat obligatoriska finansieringsbidrag till Trafikförsäkringsföreningen (TFF). (FFFS 2016:13)

⁵⁴ Artikel 34, 40 och 41 i direktiv 91/674/EEG.

11 § Post I.9 – Förändring i Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse årets förändring av posten Utjämningsavsättning (DD.5).

12 §⁵⁵ Post II.2 respektive III.3a – Kapitalavkastning, intäkter. Posten avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar

- a) hyresintäkter från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,
- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, och
- f) realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1, C.II.3 och C.II.5 (koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto*, menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser. (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto, avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

⁵⁵ Artikel 34 och 42 i direktiv 91/674/EEG.

För räntebärande värdepapper bör anskaffningsvärdet vara det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten inkludera tidigare redovisad orealiserad värdeförändring. Dessa värdeförändringar kan ha redovisats i resultaträkningen eller i fond för verkligt värde (se 35 § i bilaga 3). De orealiserade värdeförändringar som tidigare har redovisats i resultaträkningen förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b), respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b). Orealiserade värdeförändringar som har redovisats i fond för verkligt värde återförs.

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

Valutakursvinster som uppkommer på grund av att garantikapital, verksamhetskapital och förlagsinsatser är i annan valuta än redovisningsvalutan redovisas inte här. Ömsesidiga livförsäkringsbolag och försäkringsföreningar som inte får dela ut vinst redovisar valutakursvinsten under post AA.V.5 Övriga fonder. Ömsesidiga liv- och skadeförsäkringsbolag samt försäkringsföreningar som får dela ut vinst redovisar valutakursvinsten under post AA.VI Balanserad vinst eller förlust. Jämför 5 kap. 4 § 7 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2016:13)

13 §⁵⁶ Post III.3b – Orealiserade vinster på placeringstillgångar. Vid värdering av placeringstillgångar till verkligt värde, då värdeförändringen ska redovisas i resultaträkningen, ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring av sådana placeringstillgångar redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar, jämför 12 §.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning. (FFFS 2016:13)

14 §⁵⁷ Post II.3a.aa – Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.3a aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på tillgångar för villkorad återbäring (D.1). Värdeökningen redovisas netto per tillgångsslag. I not ska den delas upp på direkt och indirekt risk.

15 §⁵⁸ Post II.3a.bb – Värdeökning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.3a bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på fondförsäkringstillgångar (D.2).

16 § Post II.3b – Värdeökningar på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i denna post redovisa positiva värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.3a.aa. II.3a.bb.

Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar. Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Föränd-

⁵⁶ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁵⁷ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁵⁸ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

ringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

17 § Post II.6.a – Livförsäkringsavsättning. Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) och under posten bb, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av livförsäkringsavsättningen (E.2). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i avtal om försäkring. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna räknats om till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

18 § Post II.6.b.aa – Villkorad återbäring. Under posten i Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av Avsättning för villkorad återbäring (EE.1) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av Återförsäkrares andel av avsättning för villkorad återbäring (E.6.a). I årets förändring ingår villkorad återbäring som under året gottskrivits enligt villkor i avtal om försäkring.

Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på villkorad återbäring som avsatts under tidigare år.

19 § Post II.6.b.bb – Fondförsäkringsåtaganden. Under posten i Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för fondförsäkringsåtaganden (EE.2) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.6.b).

20 §⁵⁹ Post II.9/III.5a – Kapitalavkastning, kostnader. Posten avser kostnader för placeringstillgångar och omfattar

- driftskostnader för byggnader och mark,
- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, och
- realisationsförluster, netto.

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

⁵⁹ Artikel 34 och 42 i direktiv 91/674/EEG.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto*, menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser. (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto, avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

För räntebärande värdepapper bör anskaffningsvärdet vara det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten inkludera tidigare redovisad orealiserad värdeförändring. Dessa värdeförändringar kan ha redovisats i resultaträkningen eller i fond för verkligt värde (se 35 § i bilaga 3). De orealiserade värdeförändringar som tidigare har redovisats i resultaträkningen förs som justeringspost under posterna *Orealiserade vinster på placeringstillgångar*, respektive *Orealiserade förluster på placeringstillgångar*. Orealiserade värdeförändringar som har redovisats i fond för verkligt värde återförs.

Placeringstillgångar som värderats till verkligt värde där värdeförändringarna redovisats i fond för verkligt värde, kan ha skrivits ned. Dessa nedskrivningar bör inte återföras vid beräkning av realisationsförlusten.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

Valutakursförluster som uppkommer på grund av att garantikapital, verksamhetskapital och förlagsinsatser är i annan valuta än redovisningsvalutan redovisas inte här. Ömsesidiga livförsäkringsbolag och försäkringsföreningar som inte får dela ut vinst redovisar valutakursförlusten under post AA.V.5 Övriga fonder. Ömsesidiga liv- och skadeförsäkringsbolag samt försäkringsföreningar som får dela ut vinst redovisar valutakursförlusten under post AA.VI Balanserad vinst eller förlust. Jämför 5 kap. 4 § 7 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2016:13)

21 §⁶⁰ Post III.5b – Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Vid värdering av placeringstillgångar till verkligt värde, då värdeförändringen ska redovisas i resultaträkningen, ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring av sådana placeringstillgångar redovisas här återläggning av tidigare redovisade men realiserade värdeförändringar, jämför 20 §.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning. (FFFS 2016:13)

22 §⁶¹ Post II.10a.aa – Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.10a.aa redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.1). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag och delas upp på direkt och indirekt risk.

23 §⁶² Post II.10a.bb – Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.10a.bb redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.2). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag.

24 § Post II.10b – Värdeminskning på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.10a.aa eller II.10a.bb. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men realiserade värdeförändringar. Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

25 §⁶³ Post II.12 respektive III.4 – Kapitalavkastningen överförd till finansrörelsen respektive Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelse (post II.12). Om ett försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse är vinstutdelande, överförs den del av kapitalavkastningen som är hänförlig till placeringstillgångar relaterade till ägarna till den icke-tekniska redovisningen under denna post. Det överförda beloppet redovisas under post III.4 Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelse (post II.12).

26 § Post III.7 respektive III.8 – Övriga intäkter respektive Övriga kostnader. Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas under någon annan post.

27 § Post III.9 – Bokslutsdispositioner. Här ska avsättning till och upplösning av säkerhetsreserv redovisas. När en koncern tillämpar alternativregeln i 1 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:8) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv, ska varje företag redovisa sin del av den upplösta säkerhetsreserven. (FFFS 2016:13)

28 § Post III.10 – Skatt på årets resultat. Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

⁶⁰ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁶¹ Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁶² Artikel 44 i direktiv 91/674/EEG.

⁶³ Artikel 43 i direktiv 91/674/EEG.

Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt. Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad. (FFFS 2016:13)

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag bör i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, bör i den tekniska redovisningen redovisas fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

*Bilaga 5***Upplysningar i förvaltningsberättelsen****Upplysningar om verksamheten**

1 § Ett försäkringsföretag ska i förvaltningsberättelsen lämna upplysningar om verksamhetens inriktning samt om försäkringsföretagets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska även lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, exempelvis köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal och större investeringar. För såväl försäkringsföretaget som koncernen ska också belysas väsentliga aspekter på bland annat likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

2 § Ett försäkringsföretag ska lämna upplysningar om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning. Företaget ska också lämna upplysningar om de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas, om det inte redan framgår av de upplysningar om riktlinjer för ersättningar som ska offentliggöras enligt solvens- och verksamhetsrapporten enligt 16 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043). Med ersättning jämställs överlåtelse av värdepapper och upplåtelse av rätt att i framtiden förvärva värdepapper från företaget.

Om upplysningarna enligt första stycket med stöd av 6 kap. 1 § andra stycket inte anges i förvaltningsberättelsen, får de redovisas i anslutning till de uppgifter om ersättningar och förmåner som ska lämnas enligt 5 kap. 13 § i en bilaga till årsredovisningen eller på företagets webbplats. Om upplysningarna lämnas på företagets webbplats, ska årsredovisningen innehålla en hänvisning till denna.

Allmänna råd

Med nyckelpersoner i ledande ställning avses de samma som i de allmänna råden till 5 kap. 13 §.

Följande upplysningar bör lämnas om företagets ersättningar:

1. det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för ersättningar, fördelat på kategorierna anställda i ledande positioner respektive övriga anställda som påverkar företagets risknivå och alla anställda, uppdelat på fast respektive rörlig ersättning och med angivande av antal personer som har fått fast respektive rörlig ersättning samt i förekommande fall uppdelat i affärsområden eller motsvarande resultatenheter.

2. procentuell fördelning av rörlig ersättning på
a) kontanter,
b) aktier, aktierelaterade instrument och andra finansiella instrument, samt
c) övrigt.

3. ersättningar intjänade under det senaste räkenskapsåret, utbetalda ersättningar specificerade på ersättningar som intjänats under det senaste räkenskapsåret och utbetalda ersättningar som intjänats under tidigare räkenskapsår samt justerad intjänad ersättning som inte har betalats ut.

4. det senaste räkenskapsårets ackumulerade utestående uppskjutna ersättningar, i förekommande fall uppdelade på utnyttjade och outnyttjade rättigheter,

5. det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar, antal personer som omfattats av sådana ersättningar och en motivering till varför,

6. det senaste räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar som utfästs, antal personer som omfattas av sådana utfästelser och det högsta utfästa enskilda beloppet av det slaget,

7. det senaste räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar.

Uppgifterna i 1–7 bör lämnas i en form som inte riskerar att avslöja enskilda personers ekonomiska förhållanden.

Följande definitioner gäller upplysningarna i 1–7:

1. *Anställd i ledande position*: En verkställande direktör, vice verkställande direktör och en person i företagets ledning som är ansvarig direkt inför styrelsen, verkställande direktören eller vice verkställande direktören.

2. *Anställd som kan påverka företagets risknivå*: En anställd som tillhör en personalkategori som i tjänsten utövar eller kan utöva ett inte oväsentligt inflytande på företagets risknivå. Dessa personalkategorier definieras i företagets ersättningspolicy och bör normalt omfatta bland annat anställda i ledande positioner, centrala funktioner och ledande strategiska befattningar (t.ex. affärsområdeschef), handlare och mäklare inom kapitalmarknad och anställda med ansvar för kreditgivning (t.ex. ledamot i en kreditkommitté).

3. *Ersättning*: Det som ett företag betalar ut direkt eller indirekt till en person inom ramen för en anställning (kontant lön, andra kontanta ersättningar, ersättningar i form av aktier eller aktierelaterade instrument, pensionsavsättningar, avgångsvederlag, bilförmåner, m.m.).

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler

3 § Upplysningar ska lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för värderingen av skuldtäckningstillgångar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

Avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal

4 § Om en redovisad skuld för ett investeringsavtal avviker från 4 kap. 6–15 §§, ska försäkringsföretaget lämna en upplysning om det i en not. I upplysningen ska det framgå vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelsen och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal.

Upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet

Allmänna råd

De försäkringsföretag som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsverksamhet bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Försäkringsföretaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Försäkringsföretagen bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

*Bilaga 6***Resultatanalysens uppställningsform och innehåll**

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande:

Skadeförsäkringsrörelse*Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat*

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftskostnader
 Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring av Utjämningsavsättning
 Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) enligt 5 kap. 4 § 6 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (-)
 Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Återförsäkrarens andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 (-)

Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

Utbetalda försäkringsersättningar
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)
Förändring i oreglerade skador
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)

Livförsäkringsrörelse

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning, intäkter
Orealiserade vinster på placeringstillgångar
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
Driftskostnader
Kapitalavkastning, kostnader
Orealiserade förluster på placeringstillgångar
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) enligt 5 kap. 4 § 6 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)

Villkorad återbäring
Fondförsäkringsåtaganden
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar

Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Villkorad återbäring

Fondförsäkringsåtaganden

Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk

Konsolideringsfond

Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)

Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

Premier för avgiven återförsäkring (-)

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring

Utbetalda försäkringsersättningar

Före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel (-)

Förändring i oreglerade skador

Före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel (-)

2 § Resultatanalysens samtliga poster ska fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjukvård

Sjuk- och olycksfall

TFA

Motorfordon

Trafik

Sjöfart, luftfart och transport

Egendom, specificerad på

- företag och fastighet

- hem och villa

- övrig egendom

Ansvar

Kredit och borgen

Rättsskydd

Assistans

Inkomst och avgångsbidrag

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

Livförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Tjänstepensionsförsäkring, specificerad på

- förmånsbestämd traditionell försäkring
- avgiftsbestämd traditionell försäkring
- fondförsäkring
- depåförsäkring
- sjukförsäkring och premiefrielseförsäkring.

Övrig livförsäkring, specificerad på

- individuell traditionell livförsäkring
- fondförsäkring
- depåförsäkring.

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring
Sjukförsäkring och premiefrielseförsäkring

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

3 § När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjukvårdsförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadelagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- För hem- och villaförsäkring samt andra försäkringar än ovan nämnda gäller följande: Om en försäkring innehåller ett underordnat moment av ansvarsförsäkring får detta moment inkluderas i uppgifterna för huvudriskens försäkringsgren.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med *tjänstepensionsförsäkring* avses en försäkring enligt definitionen i 1 kap. 2 § i dessa föreskrifter och allmänna råd.
- Med *övrig livförsäkring* avses annan livförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med *förmånsbestämd traditionell försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms t.ex. som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *avgiftsbestämd traditionell försäkring* avses försäkring för vilken avgiften (premien) t.ex. bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *depåförsäkring* avses en livförsäkring, vars premier placeras i värdepapper eller fondandelar. Försäkringstagaren kan själv välja vilka värdepapper eller fondandelar som premierna ska placeras i. Dessa placeras i en depå. Om premier enbart får placeras i fondandelar anses försäkringen vara en fondförsäkring.
- Med *oupp sägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring* avses försäkringsklass IV för livförsäkring enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen.
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring som kan hänföras till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt 2 kap. 11 § försäkringsrörelselagen ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen.

4 § Ett försäkringsföretag ska upplysa om förändringar i försäkringsgrenar i resultatanalysen jämfört med tidigare år. Upplysningarna ska gälla vilka grenar som har utgått respektive tillkommit.